

jelentő könyvkártya mindig a könyvtár birtokában van.

Ha van könyvkártya, a kölcsönzésben jelentkező torlódás esetén a személyi lapra csak a leltári számot írjuk, ezt iratjuk alá az olvasóval. A könyv többi adatát a kölcsönzési órák végén is be lehet írni.

Mutató készítése könyvkártyákból.

(Kétkártyás kölcsönzési mód.)

Egyes könyvtárakban szükség van annak megállapítására is, hogy egy bizonyos könyv kinél van. Ezekben a könyvtárakban a kölcsönadott könyvek kártyáit nem helyezik bele a személyi lapba, hanem a szerzők betűrendjében külön rendezik (azonos neveken belül a leltári számok növekvő sorrendjében). Ebből a mutatóból mindenkor megállapítható, hogy melyik könyv kinél van és egyedül a könyv alapján is könnyű megkeresni a személyi lapot. Ennél a rendszernél az olvasójegy is nélkülözhető (legalább is abban a formájában, hogy abba vezetők be a lejáratot. Elég egy igazolás, hogy az olvasó a könyvtár tagja).

A mutatóból az is megállapítható, hogy egy bizonyos könyv bent van-e a raktárban. Ehhez azonban a könyvtárosnak tudnia kell a több példányban meglévő, leggyakrabban keresett könyvek példányszámát.

Az új kölcsönzési eljárást a könyvvállomány fokozottabb védelme teszi indokoltá. Itt ugyanis az olvasó mindig egy lapon, a személyi lapon ír alá és ezen az olvasó személy adatai is rajta vannak. A személyi lap tehát okmány, ahol az olvasó azonosságát csak az odajegyzett szám bizonyította. Az a tény pedig, hogy a személyi lapon az olvasásra vonatkozó adatok és az olvasó által olvasott művek mind együtt találhatóak, az olvasókkal való foglalkozást és az olvasók irányítását könnyíti meg.

Amint látjuk az új eljárás rugalmas, megadja a lehetőséget az eddig használt kölcsönzési módok (betűrendben rendezés, lejárat szerinti rendezés, kétkártyás eljárás) alkalmazására.

SALLAI ISTVÁN

az Országos Széchényi Könyvtár helyettes vezetője

Mezőgazdasági könyvkiállítás

Az Országos Mezőgazdasági Könyvtár értékes szakkönyv kiállítást rendezett a városligeti Mezőgazdasági Múzeumban (Vajdahunyad vára). A kiállítás szervesen illeszkedik a múzeum többi kiállításához és különösen időszerű, mert a vonatkozó szakirodalom bemutatásával segítséget nyújt a kormányprogramban lefektetett mezőgazdasági feladatok megoldásához.

Első hatalmas tablója az Országos Mezőgazdasági Könyvtár munkáját mutatja be képekkel és a könyvtár által kiadott kiadványokkal.

»Az ötéves terv végén 3200 kombájn 200.000 arató-cséplő munkás fáradságos munkáját végzi el szemvesztés nélkül« — hirdeti az egyik tábló és grafikonokkal, képekkel mutatja be a mezőgazdasági gépek alkalmazásának hatalmas fejlődését. A tábló alatti tárlóban a mezőgazdasági gépesítéssel kapcsolatos szakkönyvek kerültek kiállításra.

Központi tábló és tárló foglalkozik az állattenyésztéssel. Ismerteti az állatte-

nyésztési terv legfontosabb adatait és bemutatja azokat a szovjet és magyar szakkönyveket, amelyeknek segítségével az állami gazdaságok és tszcs-k dolgozói, továbbá az egyéni parasztok egyaránt segíthetik a kormányprogram egyik célkitűzését: a lakosságnak hússal, zsírral, tejjel, tojással és egyéb állati eredetű élelmiszerrel való jobb ellátását.

A látogatók megismerkedhetnek a külön tárlóban elhelyezett növénytermelési, kertészeti szakkönyvekkel, amelyek között egyaránt találhatnának népszerű és tudományos munkákat.

A többi tárló és tábló a mezőgazdaság egy-egy fontos szakterületének célkitűzéseit és vonatkozó szakkönyveit mutatja be. Több mint 200 mezőgazdasági szakkönyv kiállításával mutatják be azokat a tudományos forrásokat, amelyekkel parasztságunk és a mezőgazdasági szakemberek fejleszthetik a mezőgazdaság egyes ágait. Megismerhetik a látogatók a gépesítés, állattenyésztés, növénytermelés, kertészet, szőlészet, takarmányozás, öntözés, erdőgazdálkodás legfontosabb szovjet és magyar szakiroalmát.

Külön-külön üvegtárlóban kerültek kiállításra a mezőgazdasági vonatkozású marxista ideológiai és szépirodalmi könyvek.

A záró falitáblája a mezőgazdasági olvasottságot szemlélteti. »A Horthy-rend-

szerben a tudatlanság istápolása, a magyar uralkodó osztály egyik legfontosabb eszköze volt reakciós hatalmának fenntartásához« — olvashatjuk, majd az 1936. évben kiadott könyvek arányszámát mutatja be a tábló, mely szerint a kiadott könyveknek csupán 1 százaléka volt mezőgazdasági szakkönyv, szemben a vállalásos irodalommal, amely 9,8 százalékos részt kapott. Hatalmas fotomontázs olvasó parasztok képeivel és statisztikai adatokkal szemlélteti, milyen mértékben fejlődött a könyvtárhálózat és az olvasottság vidéken. Néhány tszcs-tag és egyénileg dolgozó paraszt olvasó levele utal arra a segítségre, amelyet a szakirodalom jelent a falu dolgozóinak.

A kiállítás külön érdeme, hogy a párt és a kormány legújabb mezőgazdasági határozataival foglalkozik és szakirodalmat ajánl azokhoz a feladatokhoz, amelyek egyben népgazdaságunknak is legégetőbb kérdései.

A kiállítás technikája például szolgálhat a kisebb könyvtárak kiállításának rendezéséhez is. A kiállítás rendezői az egységes stílus érdekében népi díszítést tárlóban helyezték el a könyvanyagot.

A tárlók bélelésére gyékény anyagot használtak. A mezőgazdasági vonatkozású szépirodalmi könyveket tartalmazó üvegtárlóban tarka háziszóttos anyagra helyezték el a könyveket.

Minden tárlóban a Mezőgazdasági Könyvtár fából faragott kisméretű emblémáját is elhelyezték. A könyvek szakcsoportosításban kerültek kiállításra, így pl. az állattenyésztési tárlóban az egyes állatfajtákra vonatkozó szakkönyvek külön-külön csoportot képeznek, a csoporton belül pedig olyan könyv került közepre, amelynek címlap-rajza a csoport jellegére utal. Az idegen-nyelvű könyvekre magyar címfordítást tartalmazó kis karton került.

A táblók könyvtári jellegére egy-egy nagy foto utal. Így a központban elhelyezett hatalmas, állattenyésztésre vonatkozó tábló közepén egy olvasó juhász életnagyságú fényképe van elhelyezve; a mezőgazdaság, növénytermelési tábló közepén olvasó paraszt fényképe ragadja meg a látogató figyelmét.

A tárlók feletti táblók a szakcsoport jellemző statisztikai adatait tartalmazzák grafikai és fotodekorációkkal.

A kiállítás iránt igen nagy az érdeklődés és az néhány hónapig nyitva maradt.

P. J

